

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

30 mai 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Guzun Ion

Judecători - Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu

Examinând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul *Negru Cristina* în numele inculpatului Chiriac Gheorghe împotriva sentinței Judecătorei Strășeni, sediul Călărași din 30 iunie 2022 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2023, în cauza penală de învinuire a lui

Chiriac Gheorghe XXXXX,

Termenii de examinare:

prima instanță: 24.03.2022 - 30.06.2022;

instanța de apel: 22.07.2022 - 18.01.2023;

instanța de recurs: 16.05.2023 - 30.05.2023.

Asupra admisibilității motivelor invocate în recursul ordinar, Colegiul penal

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni, sediul Călărași din 30 iunie 2022, **Chiriac Gheorghe**, a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, și în baza acestei *Legi*, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, a fost condamnat la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **4** (luni), cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că: **Chiriac Gheorghe**, la 06 februarie 2022, aproximativ ora 18:50 min., nedeținând permis de conducere, a condus mijlocul de transport de model ” XXXXX, pe str. Alexandru cel Bun din or. Călărași.

Fiind stopat de către angajații INP, fiind suspect că, a condus unitatea de transport sub influența alcoolului, i-au propus să fie suspus testării alcooscopice cu aparat ” Drager”.

În rezultatul testării alcooscopice, la Chiriac Gheorghe, s-a constatat concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,55 mg/l., ceea ce conform art. 314¹² alin.(3) Cod penal, constituie stare de ebrietate avansată.

Astfel, acțiunile inculpatului *Chiriac Gheorghe* au fost încadrate juridic în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, după semnele calificative – ”*adică, conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se afla în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, acțiune săvârșită de o persoană care nu deține permis de conducere*”.

3. Nefiind de acord cu sentința, a declarat apel avocatul *Diaconov Valeriu* în numele inculpatului Chiriac Gheorghe, care a solicitat, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă non privativă de libertate.

3.1. În motivarea apelului a indicat că, pedeapsa stabilită inculpatului Chiriac Gheorghe, este una prea aspră.

La fel, a indicat că, inculpatul Chiriac Gheorghe, și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii încriminate, solicitând în ședința primei instanțe, stabilirea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2023, apelul declarat de avocatul *Diaconov Valeriu* în numele inculpatului Chiriac Gheorghe, s-a respins ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1 În motivarea soluției instanța de apel, constatată că, prima instanță, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității, raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Chiriac Gheorghe încadrarea juridică corespunzătoare prevederilor art. 264¹ alin. (4) Cod penal – ”*conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport*”.

Cu referire la învinuirea înaintată inculpatului Chiriac Gheorghe, instanța de apel a constatat în baza probelor administrate de acuzatorul de stat că, acțiunile infracționale ale inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, sentința primei instanțe, nefiind contestată în această parte, de către părțile la proces.

Cu referire la chestiunea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului Chiriac Gheorghe, instanța de apel a constatat că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel reținut că, după caracterul și gradul prejudiciabil al faptei, infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, se califică ca infracțiune „ușoară”, pentru care Legea penală, prevede pedeapsa sub formă de „*muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sa cu închisoare de pînă la 1 an*”.

A conchis instanța de apel că, inculpatul Chiriac Gheorghe a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată, sincer s-a căit de cele comise.

Astfel, în corespundere conformitate cu art. 76 Cod penal, a constatat că prima instanță a reținut cu titlu de circumstanțe atenuante – căința sinceră și în baza art. 77 Cod penal nu au fost reținute careva circumstanțe agravante.

La fel, a constatat instanța de apel că, la stabilirea felului și cuantumului pedepsei, prima instanță a ținut cont de gravitatea faptei comise, de pericolul social și de personalitatea inculpatului, existența circumstanțelor atenuante sau/și agravante.

Totodată, s-a reținut că, inculpatul Chiriac Gheorghe anterior a fost judecat, și anume prin sentința Judecătoriei Chișinău din 31 ianuarie 2017, a recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 317 alin. (2), lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 85 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de **3 ani și 10 luni** închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

În aceste circumstanțe, instanța de apel ținând cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare, coroborarea probelor care furnizează informațiile respective, precum și temeiurile care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, a considerat că, pedeapsa penală stabilită inculpatului Chiriac Gheorghe sub formă de închisoare, cu executarea pedepsei penale în penitenciar de tip semiînchis, va asigura atingerea scopului pedepsei, penale și anume - reeducarea acestuia.

Cu referire la argumentele părții apărării precum că, inculpatul a recunoscut vina, a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată și sincer s-a căit de cele comise, instanța de apel le-a apreciat că, aceste circumstanțe au fost valorificate pe deplin de către prima instanță în procesul de individualizare a pedepsei penale.

Instanța de apel a notat că, la individualizarea judiciară a pedepsei s-a ținut cont de dispozițiile art. art. 7, 75 Cod penal, și anume de: modalitatea și împrejurările în care a fost comisă infracțiunea, gradul de pericol social mediu al faptei săvârșite, de împrejurările în care a fost comisă fapta, dar și circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

De asemenea, în cadrul individualizării pedepsei, prima instanță, a ținut cont și de regula nr. 6 din Recomandarea NR. R (92) 16 a Comitetului de miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate (*adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegațiilor de Miniștri*), potrivit căreia „*natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, cât și cu situația personală a acesteia*”.

În context, instanța de apel a apreciat că, soluția primei instanțe, s-a întemeiat pe asigurarea principiului aplicării unei pedepse echitabile, pornind de la evaluarea gradului influenței pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, apreciind obiectiv toate circumstanțele prezentei cauze.

5. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, avocatul *Negru Cristina* în numele inculpatului Chiriac Gheorghe, a solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2023, cu dispunerea

rejudicării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, cu stabilirea unei pedepse non privative de libertate.

5.1 În motivarea recursului, a menționat că, nu este de acord cu soluția adoptată de către instanța de apel, considerând că este una prea aspră.

Consideră că, instanțele de fond, greșit au ajuns la concluzia, stabilirii inculpatului a unei pedepse de 4 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, motivând că, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Făcând trimitere la prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, menționează că, una din condițiile prevăzută de norma indicată, este aprecierea instanței că scopul pedepsei penale poate fi atins și fără executarea efectivă a acesteia, ținându-se cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de Lege.

6. Împotriva recursului, procurorul în secția judiciar penală, *Guțan Pavel*, a depus referință prin care solicită inadmisibilitatea recursului ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

În motivarea acestuia indică că, instanța de apel, și-a argumentat suficient soluția în partea pedepsei penale stabilite inculpatului.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

Lecturând argumentele invocate în recurs, Colegiul penal reține că, deși recurentul nu a invocat nici un temei de drept prevăzut la prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, din conținutul acestuia se atestă dezacordul cu stabilirea de către instanțele de fond, în privința inculpatului a unei pedepse prea aspre, argument ce se încadrează la art. 427 alin. (1), pct. 10) Cod de procedură penală.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal atestă că, motivele invocate de către partea apărării, prin prisma temeiului prevăzut la art. 427 alin. (1), pct. 10) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmarea în speță, nefiind constatate careva erori de drept.

Potrivit art. 427 alin.(1), pct. 10) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul penal atestă că, partea apărării apreciază ca fiind prea aspră pedeapsa stabilită de prima instanță și menținută de instanța de apel, invocând că, instanțele de fond, la stabilirea pedepsei au dat o apreciere greșită personalității inculpatului, fapt care a condus la individualizarea eronată a pedepsei stabilite, cu aplicarea unei pedepse prea aspre.

Colegiul penal reține că, în speță nu se contestă starea de fapt stabilită de instanțele de fond și nici încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite, în esență, criticile recurentului rezumându-se asupra aprecierii instanțelor a circumstanțelor cauzei care au determinat concluzii neîntemeiate privind individualizarea pedepsei.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată va ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, *pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală, un mijloc de corectare, și reeducare a condamnatului, și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.*

Respectiv, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei penale poate fi atins prin stabilirea unei pedepse mai blânde, sau a unei pedepse mai aspre prevăzute în normă.

În formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de Lege, ceea ce la caz s-a realizat.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată va ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei stabilite asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Reieșind din materialele cauze se atestă că, în urma solicitării și înscrisului autentic al inculpatului (*f.d. 93*), prezenta cauză a fost judecată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Potrivit alin. (8), art. 364¹ Cod de procedură penală, *inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, beneficiază de reducere cu 1/3 a limitelor de pedeapsă prevăzute de Lege în cazul pedepsei cu închisoare, ori cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducere cu 1/4 a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.*

Se reține că, potrivit art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiunea comisă de către inculpat este clasificată ca o infracțiune – *ușoară*.

La fel se conchide că, inculpatul Chiriac Gheorghe, cu antecedente penale nestinse, recunoscându-și vinovăția în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8), reieșind din noile limite ale pedepsei cu închisoarea, acestuia i-a fost stabilită o pedeapsă de 4 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Colegiul penal constată că, instanța de apel, corect și just a stabilit modalitatea de executare a pedepsei cu închisoarea de către inculpat, or, pedeapsa cu închisoarea, este în acord cu principiul proporționalității, luându-se în vedere fapta comisă și urmările acțiunilor făptuitorului.

Mai mult, pedeapsa stabilită, urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, încât inculpatul să conștientizeze că, integrarea în societate, este posibilă doar prin abordarea de către acesta a unui mod de viață viabil comunității umane, care ar genera încetarea de către acesta a activității criminale, cu manifestarea unui stil de viață fără încălcarea legii.

Cu referire la alegațiile avocatului inculpatului privind necesitatea aplicării unei pedepse non privative de libertate, Colegiul penal constată că, această solicitare este vădit neîntemeiată, or, aplicarea acestor prevederi are la originea sa personalitatea inculpatului, modalitatea și gravitatea infracțiunii săvârșite, comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii.

Colegiul penal reiterează că, potrivit Revendicării nr. 246 (f.d. 45-47), inculpatul nu este la prima abatere de la *Legea penală*, or, anterior acesta a fost condamnat prin sentința Judecătoriai Chișinău din 31 ianuarie 2017, în baza art. art. 27, 317 alin. (2), lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 85 Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă definitivă de **3 ani și 10 luni** închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

În concluzie, în atingerea scopului de restabilire a echității sociale și prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni din partea inculpatului, instanța de apel corect a constatat că, corectarea și reeducarea inculpatului, poate fi atinsă doar prin stabilirea pedepsei cu închisoarea.

Colegiul penal, statuează că, pentru a se putea constata dacă inculpatul se poate corecta prin stabilirea unei pedepse non privative de libertate, se analizează persoana inculpatului sub raportul pericolozității sale, decurgând, în primul rând, din faptă și din împrejurările în care aceasta a fost săvârșită, iar în al doilea rând, din persoana infractorului, care trebuie studiată.

În aceste condiții, Colegiul penal conchide că, stabilirea unei pedepse non privative de libertate nu este rațională în circumstanțele stabilite la caz și nu ar asigura scopul pedepsei penale prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal, care reglementează, că pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Mai mult, Colegiul penal statuează că, o pedeapsă prea blândă va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție, or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Astfel, este important de specificat că, în cazul unei privări de libertate, este deosebit de important să fie respectat principiul general al securității juridice.

Prin urmare, este esențial ca condițiile privării de libertate să fie clar definite în dreptul național și legea însăși să fie previzibilă în aplicare pentru a satisface cerința "legalității", un standard din practica CEDO, care impune normelor de drept să fie suficient de precise, întrucât să permită persoanei, să prevadă rezonabil consecințele ce pot deriva dintr-un anumit comportament în circumstanțele particulare ale cauzei sale.

În cele din urmă, Colegiul penal, atestă că, la caz, inculpatul a avut parte de un proces penal echitabil în privința sa, unde instanțele de fond, primordial, în scopul

neadmiterii privării arbitrare de libertate, au ținut cont ca pedeapsa inculpatului să fie una echitabilă și proporțională scopului Legii penale.

În aceste condiții, eroarea de drept specificată în recurs, nu și-a găsit confirmare la examinarea acestuia, cele descrise căpătând forma unor alegații declarative care nu pot fi puse la baza admisibilității recursului ordinar.

Prin urmare, se constată, că instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, ținând cont de scopul pedepsei, caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite.

Mai mult ca atât, Colegiul penal conchide că temeuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În acest context, Colegiul penal atestă că, instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel, nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul *Negru Cristina* în numele inculpatului Chiriac Gheorghe, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2023, în cauza penală în privința lui **Chiriac Gheorghe XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 22 iunie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu